

Weelderig woud

BASISPLAN vakgerichte doelen

titel	Weelderig woud
groep	5 - 6
onderwerp	woud, jungle, warm, tropen
vlak/ruimtelijk	vlak
beeldaspect	ruimte (overlapping), kleur (warme/koude kleuren)
materiaal/techniek	tekenen met oliepastel
type les	voorstelling
vakgebied	aardrijkskunde, natuur

Opdracht

De beeldende probleemstelling

Tekenen met oliepastel een warm broeierig woud. Gebruik warme kleuren en ritmiek om het woud een geheimzinnige en weelderige indruk te geven.

Betekenis

Kinderen leren dat een woud uit een grote variatie aan bomen, planten en bloemen bestaat. Ze leren ook het op planeten die dicht bij de zon staan, veel warmer is. Associaties: het accent op rare planten, dichte begroeiing, exotisch, bijzondere planten, zoals: sterk geurende, geluid makende, slingerende, klimmende, vleesetende vegetatie. Door de warmte en de vreemde vegetatie ontstaat een broeierige en weelderige sfeer.

Vorm

In eerste instantie gaat de aandacht uit naar het werken met warme kleuren die de broeierige sfeer veroorzaken. Om voldoende variatie te krijgen zullen veel kleuren gecombineerd, gemengd moeten worden, ook naar licht en donker. Tevens is er volop aandacht voor de vorm, ritmiek en overlapping in planten en bomen om een weelderig en ondoordringbaar karakter te krijgen.

Materiaal

A4 tekenpapier, oliepastel en eventueel een krant als onderlegger.

Beschouwing

Er wordt gekeken naar afbeeldingen van regenwouden en diverse grote plantvormen. In de afbeeldingen is duidelijk herhaling en overlapping te zien. Maar ook de vorm van de planten en bomen is belangrijk. Daarnaast zijn er afbeeldingen waarin het verschil tussen warme en koude kleuren zichtbaar wordt.

Werkwijze

Het werkstuk kan licht voorgetekend worden, maar daarna moet snel gestart worden met het kleurwerk. Dat wordt opgebouwd door arceringen van diverse kleuren over elkaar: licht over donker. Uiteindelijk moeten warme kleuren de boventoon voeren. Alle oppervlak krijgt een kleur in oliepastel, ook tussenvormen en achtergrond.

Onderzoek

In eerste instantie is de aandacht gericht op het ontstaan van allerlei warme kleuren en het ontstaan van een 'broeierige sfeer'. Er wordt onderzocht hoe je een woud kan maken, dit in tegenstelling tot een park. Experimenten met kleurmenging, blad- en boomvormen en de herhaling daarin zijn ook noodzakelijk. Tevens is er aandacht voor de diverse mogelijkheden met oliepastel: dik, dun, mengen, arceer-

mogelijkheden, weggkrassen/schrapen. Voorkomen moet worden dat er te nauwkeurig en precies getekend wordt. Uiteindelijk gaat het om het ontstaan van de sfeer!

LES/ PROCESFASSEN een korte handleiding

Organisatie

Bedek de tafels met kranten en leg het materiaal klaar. Zorg voor een spannende, beschrijvende introductietekst (zie voorbeeld) of bedenk zelf.

Oriëntatiefase

Introduceren

Lees de introductietekst voor (zie voorbeeld) en praat kort met kinderen over welke voorstelling ze hebben bij die nieuwe planeet.

Informereren

Bespreek aan de hand van de afbeeldingen het verschil tussen een woud en een bos of park en tussen warme en koude kleuren. *Hoe ziet een woud eruit? Wat is het verschil tussen een woud, een jungle, en een Nederlands bos?* (Een woud is dichter begroeid, chaotischer dan een bos. Er groeien ook veel meer verschillende soorten bomen en planten: weelderig). *Wat betekent warm en broeierig? Zou je dat op een afbeelding kunnen zien of laten zien? Welke kleuren kan je dan het beste gebruiken?* (Warme kleuren zijn kleuren waar veel geel en rood in voorkomen. Wanneer je bijvoorbeeld voor groene bomen, oranje gebruikt, ontstaat er een warme, broeierige sfeer).

Of: Welke afbeelding komt warm op je over? Hoe komt dat? Welke afbeelding vind je kouder? Waaraan ligt dat? Wat zijn warme kleuren? Wat zijn koude kleuren? Bespreek ook de vormen van planten, de ritmiek en de overlapping. *Wat kan je zeggen over de vorm van deze plant? Welke plant vind jij vreemd? In welk woud kan je gemakkelijk lopen? Hoe komt dat?* (Planten en bomen staan dicht op elkaar, de planten overlappen elkaar, de planten vooraan zie je helemaal, van de achterste planten zie je slechts kleine stukjes: overlapping. Bomen planten zijn opgebouwd uit deelvormen die veel op elkaar lijken. Veel bladeren vormen samen één plant: ritmiek).

Instrueren

Toon de techniekvoorbeelden en vraag hoe bepaalde stukken gemaakt zijn. Vraag ook voor welk onderdeel een bepaalde techniek misschien gebruikt kan worden. Bespreek de diverse manieren waarop je oliepastel kan gebruiken: dik/dun, grote vlakken, kleine vlekjes, mengen van kleuren, krassen met satéprikker of paperclip, arceren met lijntjes, vlakjes, kronkeltjes enz. Kijk eventueel ook naar de Bevokaart: 'oliepastel'.

Uitvoeringsfase

Laat de kinderen met oliepastel experimenteren op een apart vel. Stimuleer de kinderen in het toepassen van allerlei verschillende technieken. Mogelijke vragen: *Hoe ziet jouw woud er uit? Hoe kan je het woud warm en broeierig maken? Welke kleuren kan je daarvoor gebruiken? Welke vreemde vormen hebben jouw planten? Hoe kan je ervoor zorgen dat het woud dicht begroeid is? Kijk nog eens naar de afbeeldingen op het bord. Welke plantvormen kan je gebruiken?*

Nabeschouwingsfase

Leg de werkstukken bij elkaar en laat de kdn goed kijken. Stel de volgende vragen: *Wijs eens een woud aan dat jij heel broeierig vind? Hoe komt dat? Wijs eens een woud aan dat jij heel weelderig vind? Waar ligt dat aan? Waar zie je een vreemde boom of plant? Hoe is de maker op dat idee gekomen? Door welk woud kan je moeilijk lopen? Hoe komt dat? In welke tekening zijn veel verschillende technieken gebruikt? Wijs een stukje van een tekening aan en vraag: Hoe zou dit gemaakt zijn?*

Introductietekst:

Van een van onze verslaggevers

Wetenschappers van NASA melden dat ze een nieuwe planeet hebben ontdekt. Het blijkt er erg warm te zijn. Vanuit een ruimteschip zijn beelden gemaakt. Grote delen van de planeet zijn begroeid met woud. Planten en bloemen groeien weelderig en hebben vreemde vormen. Er heerst een broeierige sfeer. Stel je eens voor dat jij op die planeet rondloopt. Je baant je een weg door het struikgewas. Je slaat met een kampmes takken weg. Je raakt verstrikt tussen vreemd slingerende wortels, vleesetende planten zitten aan je benen. Bloemen hebben er bizarre vormen en kleuren. Het licht wordt gefilterd door de dichte begroeiing. En het is er warm, ontzettend warm. Je zou al je kleren wel uit willen trekken, maar ja, dan kriebelen die vreemde planten weer aan je lijf.